

Problemi v senci velikih niso nič manjši

Tokrat smo obiskali ustanovo, ki po svojem poslanstvu odpravlja in rešuje marsikatero perečo posledico družbenih ali osebnih problemov, o njenem delovanju pa občani zelo malo vemo. Kajti tako kot problemi nastanejo, tako jih tudi rešujejo v senci vsesplošnih gospodarskih in političnih težav, v katerih se je znašla naša družba. O nekaterih smo spregovorili z Janezom Kraljem, direktorjem Centra za socialno delo občine Ljubljana-Šiška.

Center za socialno delo naše občine je bil ustanovljen pred trindvajsetimi leti in ima za sabo tudi nekaj zelo lepih uspehov. Svoje prostore ima v stavbi, ki jo občani poznajo kot »rumeno hišo« na Celovški cesti 195. Stavba je bila že določena za rušenje, vendar je kasneje v njej pristal Center. Ker je bila po namenu grajena za stanovanja, se to odraža v neustreznih razmerah za delo. Zaradi nefunkcionalnosti se morajo strokovni delavci pogovarjati z ljudmi o najbolj intimnih zadevah v istem prostoru, pred drugim sodelavcem, kar ni niti najmanj spodbudno za uspešnost dela, niti ni ravno dostojno.

V vseh službah centra je zaposlenih 26 delavcev, 19 strokovnih, 6 administrativno-tehničnih ter direktor. Med strokovnimi delavci je 16 socialnih delavcev ter po en psiholog, pedagog in defektolog. V okviru služb so organizirani referati za varstvo otrok in družine, rejništvo in posvojitve, invalidske zadeve, delo z otroki in mladostniki z motnjami vedenja ter osebnosti, skrbništvo otrok in mladostnikov ter skrbništvo odraslih oseb, varstvo starejših oseb in varstvo družbeno nepripravljenih odraslih oseb.

Za izvajanje teh nalog daje centru sredstva SIS za socialno skrbstvo; zbirajo se (za Ljubljano) po enotni stopnji od osebnih dohodkov. Za tekoče pokrivanje potreb občinskega programa za zdaj še zadostujejo, zatrjuje direktor Janez Kralj, ne zadostujejo pa za pokrivanje obveznosti do solidarnosti v republiki.

— Kako vpliva padec življenjskega standarda na potrebe po dodeljevanju družbene denarne pomoči in na kateri sloj prebivalstva se nanašajo te potrebe?

»V občini prejema stalno družbeno denarno pomoč kot edini vir preživljanja 45, kot dopolnilni vir pa 170 občanov. Število enkratnih pomoči, oziroma zimskih pomoči, se je od leta 1984, ko je bilo 505 ujemalcev, povečalo na blizu 700 v letošnjem letu. Pri tem bi rad poudaril, da je čedalje več družin, kjer sta oba staritela v rednem delovnem razmerju, vendar družina ne dosega določene socialne varnosti. To so predvsem delavci z nižjo kvalifikacijo oziroma številčnejše družine.«

— Med pomembnejše oblike dejavnosti centra sodi poleg varstva otrok in družine tudi posvojitve otrok in rejništvo. Kaj ugotavljate na tem področju?

»Služba varstva otrok in družine v zadnjem času spreminja oblike dajanja pomoči. Od nekdanjih klasičnih oblik materialne pomoči se vse bolj usmerja v nudenje strokovne, svetovalne pomoči, ki jo potrebuje družina pri reševanju težav v odnosih med družinskimi člani, kar vse bolj pogojuje urbani način življenja. Zato center za socialno delo vključuje vse več strokovnjakov s posameznih področij, skratka, bolj poudarja teamsko delo.

Rejništvo na našem območju rahlo upada, vendar imamo še vedno težave z namesčenjem rejencev zaradi premajhnega števila rejniških družin. Te probleme skušamo reševati s sosednjimi občinskimi skupnostmi socialnega skrbstva, kjer je število rejniških družin večje. Prav zaradi tega pozivamo in vabimo naše občane, ki čutijo nagnjenje do te človekoljubne in vzgojne dolžnosti, da se zgledajo na našem centru, kjer bodo prejeli podrobnejše informacije,« je naslovil svoje vabilo občanom direktor centra.

— Najbrž nastajajo v tem času določene težave tudi z varstvom in skrbjo za starejše občane?

»Občinsko socialno skrbstvo občine Ljubljana-

Šiška trenutno v celoti ali pa delno plačuje oziroma doplačuje ceno oskrbnega dne v domovih starejših občanov, pri tem pa še posebej opažamo neusklajenost rasti življenjskih stroškov oskrbnega dne s povečanjem pokojnin. Čedalje več je primerov, ko si posamezniki kljub polni pokojninski dobi ne morejo zagotoviti stroškov oskrbnega dne s pokojnino. V domovih starejših občanov pa prihaja še do drugih težav: ti domovi so bili grajeni v razmerju 30:70 v korist pokretnih oskrbovancev, današnje stanje pa je ravno obratno. Prav zaradi tega nastajajo v domovih višji stroški, predvsem zaradi večjega števila negovalov.«

Med drugim je direktor centra za socialno delo Janez Kralj povedal, da so sprožili in dali pobudo za organizacijo nudenja pomoči tudi tistim starejšim občanom na domu, ki so že zelo beležni in bolehn. Tako je s pomočjo doma starejših občanov »Mar-

jane Draksler« v Dravljah organizirana pomoč v obliki razvoza kosil na dom; lotijo se tudi pranja in likanja perila ter dnevnega varstva. Direktor centra je ob tej priložnosti pozval socialno-zdravstvene komisije v krajevnih skupnostih, naj podatke o takih osebah sporočijo Centru za socialno delo ali pa Domu starejših občanov »Marjana Draksler« v Dravljah.

Ivo Osolnik

Državna odlikovanja za obrtnike

Elektrovod — zadruga v stalnem vzponu

Ob dnevu republike je bila v prostorih skupščine občine svečana podelitev državnih odlikovanj. Podelitev kot vse druge, le da so tokrat odlikovanja prejeli samostojni obrtniki ter delavci obrtne zadruge Elektrovod. Kot je uvodoma poudarila predsednica skupščine občine Anka Tominšek, to niso bila le priz-

Red zaslug za ne»od s srebrno zvezdo sta prejela Bojan Štular in Miha Turšič. Red dela s srebrnim vencem so prejeli: Rado Bergant, Jože Govekar, Jože Kalar in Emil Zavavlav. Medaljo dela pa je dobila Bronislava Kastelec.

njanja sedmim posameznikom, ampak samostojnemu osebnemu delu nasploh, še posebej pa obrtni zadrugi Elektrovod.

Zadruga je bila ustanovljena pred šestindesetimi leti, oddlej pa je nenehno beležila vzpone, še zlasti v zadnjih letih, odkar je njen direktor diplomirani pravnik Bojan Štular. Danes Elektrovod v petih temeljnih zadrugah organizacijah združuje 463 kooperantov, pri katerih je zaposlenih 2.120 delavcev, v sami zadrugi pa združuje delo 98 delavcev. Vsekar je Elektrovod, ki bo letos ustvaril 6 milijard celotnega prihodka in 480 milijonov dinarjev dohodka na domačih in tujih tržiščih, najbolj odprta jugoslovanska zadruga, katere člani izjemno veliko prispevajo k zmanjševanju uvoza oziroma povečevanju izvoza. Po svoji organiziranosti in odnosih pa predstavlja vzorec primerne zadruge, po katerem so se začele zgledovati mnoge tovrstne organizacije v državi.

Ko je Anka Tominšek izročala red zaslug za narod s srebrno zvezdo direktorju zadruge Bojanu Štularju, je predvsem poudarila razvoj in samoupravno organiziranost zadruge, ki jo je ta dosegla pod njegovim vodstvom. Pri tem ni nepomemben podatek, da

je skoraj 40 odstotkov celotnega programa Elektrovoda namenjenega nadomeščanju uvoza. Bojanu Štularju je to že drugo državno odlikovanje, prvo je bilo red dela s srebrnim vencem. Preden je postal direktor, je bil aktiven družbenopolitični delavec v občini Šiška, danes pa ob opravljanju rednih delovnih dolžnosti sodeluje še v Gospodarski zbornici Slovenije kot svetnik za pravna vprašanja, veliko njegovega dela pa je vgrajenega tudi v obrtni zakon in druge predpise s področja obrti in drobnega gospodarstva.

Med obrtniki, ki so prejeli odlikovanja, omenimo Rado Berganta, ki je izjemno dejaven v organih zdruge. Bil je predsednik zadrugnega sveta, komisije za organizacijo in razvoj, sedaj pa je predsednik delavskega sveta TZO Mehanika. Vključuje se v delo obrtne zadruge naše občine, pa tudi Zveze obrtnih združenj, v svoji krajevni skupnosti Rašica Gameljne pa je predsednik za SLO in DS. Če k temu dodamo še njegovo delo v lovski družini in klubu radioamaterjev, je slika o odlikovancu skoraj popolna. Skoraj, kajti Rado Bergant je enako uspešen tudi v proizvodnji. V sodelovanju z zadrugo in kooperanti je pripomogel k razvoju več novih izdelkov za Iskrro Telematiko, ki jih je ta doslej uvažala, in ji s tem prihranil mnogo milijonov deviznih dinarjev. Značilno za Rado Berganta je tudi to, da poleg vseh predpisanih davščin in dajatev prispeva tudi veliko lastnih sredstev raznim ustanovam, denimo kranjski porodnišnici, ki ji je skupaj s svojim poslovnim partnerjem omogočil nakup novih aparatov v vrednosti nad dva milijona dinarjev. Za svoje delo je prejel red dela s srebrnim vencem.

Tako kot Bojan Štular in Rado Bergant so si najvišja državna odlikovanja zaslužili tudi drugi delavci in kooperanti Elektrovoda. Vsak od njih je v zadrugo vgradil kanček sebe. In ne le oni. V Elektrovod je vgrajeno delo vseh njegovih kooperantov in njihovih delavcev, zato, kot je rekla Anka Tominškova, so ta odlikovanja priznanja njim vsem.

Andrej Dvoršak